

Vaše Noviny

Halštatský pohřeb v Býčí skále – stín

pradávných ohavností

Býčí skála v pravěku bývala místem, kde se lidé modlili a kam přinášeli dary. V jeskyni, v níž byla roku 1869 nalezena bronzová soška býčka, nechal tehdy Jindřich Wankel vyhloubit řadu výzkumných jam. Nyní, po třech letech, nalézají pozůstatky nesmírné krutosti, nazývá archeolog nový objev halštatským pohřbem. Pod vrstvou kamení a vypáleného vápence ležely skryty uhlíky a v nich meče, střepy, sekery, bronzové a zlaté ozdoby i skleněné perly. Badatele však nadmíru šokovalo čtyřicet zohavených lidských koster porůznu postrádajících končetiny či hlavu. Také jej překvapila číše z lidské lebky. Většinu obětí prý tvořily mladé ženy. Poblíž na zbytcích vozu byly také objeveny ostatky muže obklopené cennými předměty, proto se Jindřich Wankel domnívá, že se zde konal rituální pohřeb velmože či náčelníka. Trýznitelé přivezli nebožtíka a zapálivši vůz, na němž ležel, krutě popravili ženy a sloužící, již měli zesnulého náčelníka doprovázet na onen svět. Končetiny obětí byly uťaty nebo jim byla rozpolcena či useknuta hlava. Kostry dvou koní byly připraveny zároveň o hlavu i nohy a na některých lidských kostech byly prokázány známky kanibalismu. Na kamenném oltáři našel badatel useknuté ženské ruce se šperky zasypané obilím a

Bronzová soška býčka, pravděpodobně nejznámější nález na tomto místě.

Před více než 2500 lety žila na území Býčí skály takzvaná „princezna“, jejíž lebka byla nalezena spolu se zlatými šperky.

polovinu lebky. Mnozí lidé slýchající prý často v okolí nárek a bédování či vídající procesí kostlivců potvrzují zlověstnou energii jeskyně. Někteří citliví jedinci prý nejsou s to do jeskyně vůbec vstoupit. Zdalipak se kdy dovíme, co se tam kdysi skutečně přihodilo?

NÁŠ NÁZOR NA TEORIE O UDÁLOSTECH V BÝČÍ SKÁLE

Náš názor na Wankelovu teorii:

Ze začátku třeba mně připadala nejpravděpodobnější, ale když jsem se nad tím zamyslela a přečetla další teorie, nezněla už tak důvěryhodně. Mně připadala hodně pohádková a přijde mi nepravděpodobné, že by události, které se odehrály v Býčí skále, dokázal pan Wankel odhalit s takovou přesností, aniž by využil profesionálních prostředků, které mají dnes archeologové.

Wankel navíc přiřadil všichni nalezené lidské kosti k jedné události, přestože předtím bylo prokázáno, že zde byly i jiné kultury.

Navíc v jeskyni nebyl objeven jen jeden vůz, ale vozů více, takže není možné přisoudit vše jenom jednomu muži.

Od té doby vzniklo stovky dalších teorií jak od profesionálů, tak i od amatérských badatelů.

V 80. letech přišli J. Nekvasil, M. Stloukal a Z. Weber s možností náhodného výbuchu uvnitř jeskyně, následného propadnutí stropu, který zasypal zde ukrývané obyvatelstvo se všemi jeho zásobami.

Nemyslím si, že by výbuch měl tak rozsáhlé škody a sílu roztrhat těla.

Možné by to i bylo, ale jen kdyby všechna těla pocházela ze stejné generace a údajně byly mezi těly i stoleté rozdíly.

Archeolog I. L. Červinka si myslí, že se jednalo o skupinu obchodníků, kterou v jeskyni pobilo domorodé obyvatelstvo.

Toto mi také přijde jako nelogická teorie. Proč by domorodci pobili koně a zvířata obchodníků? Proč by na místě nechávali věci, které si mohli vzít a nějakým způsobem je využít?

Nejpravděpodobnější verze, na které se shodneme my a s kterou souhlasí i většina archeologů, zní takhle: Býčí skála byla po dlouhá desetiletí kultovním místem, které přitahovalo pozornost dlouhé řady návštěvníků. Postupně se zde utvořilo významné obětiště pro vzácné předměty ze vzdálených krajů, ale i pro rituální vraždy lidí i zvířat.

Dodnes není ustálen jednotný názor toho, co se přesně odehrálo. Přesnou verzi je dnes velmi těžké určit. Nálezy byly totiž těžce poškozeny během druhé světové války, kdy jeskyni nacisté poškodili podzemní továrnou na výrobu součástek leteckých motorů. Podlaha Předsíně byla vylita betonem a oba vchody do jeskyně uzavřeny.

ROZHOVOR S PANEM MARTINEM GOLCEM

Při hledání informací o prehistorii jeskyně Býčí skála v Moravském krasu jsme několikrát narazily na jméno Martina Golce, archeologa, vášnivého jeskyňáře a autora knížky Fenomén Býčí skála, který tuto jeskyni už několik let zkoumá. Napadlo nás ho kontaktovat a zeptat se ho na jeho názor o nálezech v Předsíni Býčí skály. Ten nám navrhl se s ním telefonicky spojit.

Rozhovor s archeologem a jeskyňářem Martinem Golcem, který se věnuje pravěké Býčí skále:

Co Vás dovedlo k archeologii?

Když jsem byl žákem základní školy ve Vyškově, chodil jsem s kamarádem za město na pazourky, takže jsem se o archeologii zajímal už v mládí. Zajímavé je, že když jsem je v dospělosti doma našel a prozkoumal je, některé z nich byly pravé. Abych odpověděl na vaši otázku, upřímně nevím. Zastávám názor, že stejně jako se lidé rodí s vlohami ke hře na hudební nástroj, ke kreslení a ke spoustě dalších činností, tak já jsem se narodil se zájmem o archeologii.

A později ke zkoumání Býčí skály?

Na vysoké škole jsem se ve třetím roku studia zaměřil na dobu halštatskou a přirozeně jsem se při bližším studiu musel zaměřit na centrum této doby, jímž je u nás právě Býčí skála. Je to totiž zcela ojedinělý nález, místo s úžasnou historií a k tomu krásnou přírodou kolem. Byla to prostě láska na první pohled a stále to je moje velká a celoživotní vášeň.

Co si myslíte o teorii Jindřicha Wankela?

Vy se asi ptáte na teorii publikovanou v roce 1872, to ale nebyla jeho první teorie. Na začátku jeho bádání po roce 1872 se domníval, že jeskyně byla svatyně Keltů, a tím nebyl daleko od pravdy. Já osobně jsem dvanáct let svého života zasvětil studiu a výzkumům prehistorie na Býčí skále, přečetl jsem všechny možné zdroje na toto téma, a proto se považuji za experta. Podle Wankelovy teorie, kterou máte na mysli vy, se jednalo o jeden hromadný, obrovský pohřeb velmože, ale ukázalo se, že to byla svatyně, kde byli pohřbíváni příslušníci elity, tj. vyšších vrstev kmene. Tedy více velmožů a velmožek. Nejvzácnějšími nálezy byly honosné zdobené čtyřkolové ceremoniální vozy. V celé Evropě je k nalezení třináct poměrně zachovalých pohřebních vozů a z toho je jich šest v Býčí skále. Abych vám nastínil, jak byly tyto vozy úžasné pro tehdejší společnost, srovnal bych je s novodobými Ferrari, takže na nich byli pohřbíváni opravdu jen ti výjimeční.

Která teorie si myslíte, že je nejpravděpodobnější?

Po dlouhém zkoumání Býčí skály, jsme došli k teorii či modelu, že se jednalo o pohřební svatyni, která nemá v Evropě obdoby. Dohromady bylo v Býčí skále pohřbeno přibližně 6-7 generací tehdejších obyvatel v rozmezí 575–450 př. Kr. (tj. asi 125 let).

Četly jsme i teorii Jindry, Nekvasila, Milana Stloukala a Zdeňka Webera, která říkala, že za tuto událost může výbuch moučného prachu. Co si o ní myslíte?

Tento názor je nevědecký, není podložený argumenty a je silně zatížen neznalostí místa nálezů. Autoři teorie překročili parametry jeskyně, nikdy nenavštívili Býčí skálu osobně a jeden z tria tam snad strávil asi jen hodinu a půl. Jejich postupy na vývoji teorie byly zcela nevědecké a založené na dohaděch. Byl to jeden velký přešlap a ze všech teorií, se kterými jsem se kdy seznámil, je určitě zcela nejhorší.

Proč si myslíte, že bylo obilí, kterým byla jeskyně zasypána, zapáleno?

V letošním roce jsme provedli společný výzkum Univerzity Karlovy a Univerzity Palackého v Olomouci, zkoumali jsme vrstvy hlíny a kamenů v Předsíni a přišli jsme na to, že v jeskyni nálezy v zásadě nehořely. Spíše na místě svatyně hnily. Šlo o zvláštní proces degradace. K věcem, které byly uzavřeny v jeskyni, se nedostával kyslík, takže docházelo k postupnému tlení. Mezi nálezy obilí byly i kousky tkanin, jantar, úlomky předmětů z bronzů a železa, a spousta dalších zajímavých věcí.

Zaujal nás oltář, který měl v Předsíni stát a ruce s náramky na něm, můžete nám ho prosím nějak přiblížit?

Oltář to ve skutečnosti pravděpodobně nebyl. Kámen, na kterém byly údajně ruce s náramky, byla ve skutečnosti tzv. zrnotěrka či třecí podložka, nástroj na zpracování zrna a jiných potravin. Je možné, že Wankel našel ruce s náramky v blízkosti tohoto kamene a usoudil, že to byl oltář. Při posledních výzkumech jsme našli i dřevěnou a kamennou konstrukci, jež byly pravděpodobně pohřební komory či nějaká jiná jeskynní stavba. (Tato informace ještě nebyla zveřejněna, teprve se bude dokladovat.)

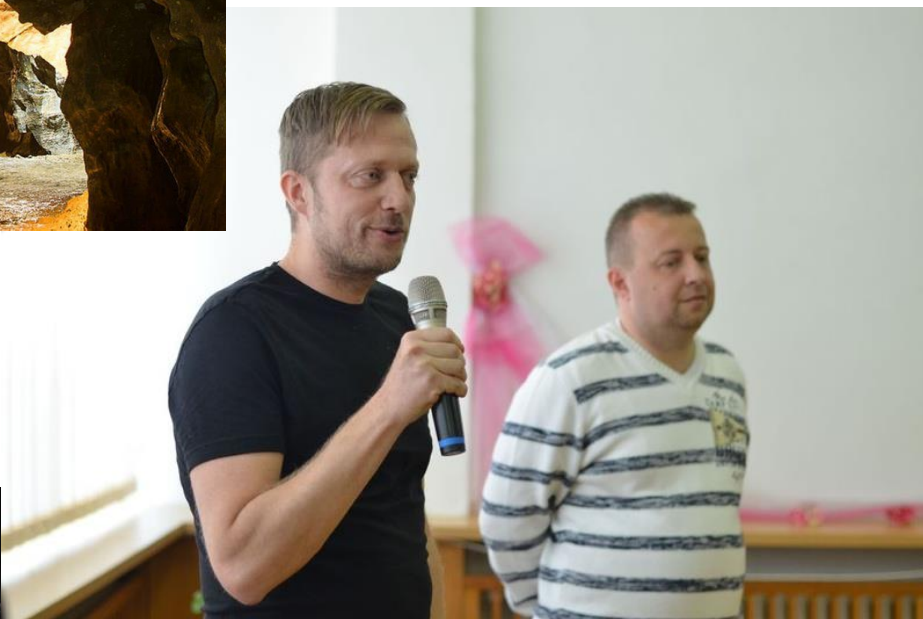
Četly jsme o tzv. náramku smrti, jaký je Váš názor na něj?

Toto byl žert mého kamaráda, který na naší stránce (www.byciskala.cz) píše satirické články. Jsou to skvělé vtípy, ale nesmí to být zaměňováno za vědecká fakta.

Jaký je Váš názor na údajnou přítomnost negativní energie v jeskyni a setkal jste se s ní Vy osobně?

Já tedy v Býčí skále zažívám pocity největšího štěstí, protože navštěvuji jeskyně pouze s mými přáteli. Určitě by to bylo něco jiného, když bych dovnitř chodil sám, ale strach nebo představy, které někteří lidé popisují při výskytu u Býčí skály, jsou mi úplně neznámé. Všechny představy si do jeskyně vnášíme z vnějšku, jde vlastně o inkubátor, kam zaséváme své představy, které si generujeme v hlavě.

Pan Martin Golec byl moc milý a vše vysvětloval pochopitelně i pro nás laiky. Pozval naši třídu na prohlídku Býčí skály zdarma spolu s výkladem. Po návštěvě si před jeskyní můžeme upéct i buřtu.

ZDROJE

Tajemství Býčí skály. Czech Press [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: http://www.czech-press.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2783:tajemstvi-byi-skaly-sp-598716621&catid=1671:2006-10&Itemid=148

Býčí skála. Oficiální stránky ZO ČSS 6-01 Býčí skála [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://www.byciskala.cz/MaRS/index.php>

Nejděsivější místa: Býčí skála plná mýtů a nevyjasněných nálezů. Čti doma [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi/2018-05-16-nejdesivejsi-mista-byci-skala-plna-mytu-nevyjasnenych-nalezu-40831>

Halštatský pohřeb. Adamov a okolí [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: https://www.adamovaokoli.cz/zajimavosti/halstatsky_pohreb.html

Přetrvávající tajemství Býčí skály. Science world [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://www.scienceworld.cz/clovek/historie/pretrvavajici-tajemstvi-byci-skaly/>

Vědci rekonstruovali podobu princezny z Býčí skály, která žila před 2500 lety. ČT24 [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3156642-vedci-rekonstruovali-podobu-princezny-z-byci-skaly-ktera-zila-pred-2500-lety>

Jeskyně Býčí skála v Moravském krasu, místo s temnou minulostí a negativní energií. Výšlapy [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://vyslapy.cz/jeskyne-byci-skala/>

Býčí skála. Vylez ven [online]. [cit. 2020-11-25]. Dostupné z: <https://vylezven.cz/byci-skala>

AUTOEVALUAČNÍ TABULKA

Ve čtvrtek (19.11.) jsme začaly uvažovat o námětech pro náš projekt. Mezi naše návrhy patřily mýty o neandrtálcích, knovízská kultura, otrokářství, Keltové na našem území a nálezy v Býčí skále. Nakonec nám připadal nejzajímavější „Halštatský pohřeb“ v Býčí skále.

V pátek jsme poprvé volaly a domluvily, jak přesně chceme zpracovat náš projekt.

V neděli nás napadlo kromě zpracovávání informací z internetu, napsat archeologovi Martinu Golcovi, který nám odpověděl, což jsme popravdě ani nečekaly. Ten nám ve stejný den napsal a domluvily jsme si s ním hovor v pondělí.

V úterý jsme společně zpracovávaly všechny informace a části projektu.

Ve středu jsme dokončily naši společnou práci a zbývalo nám jen dát projekt graficky dohromady a poslat rozhovor panu Golcovi ke schválení.

Hovor v pátek na Messengeru (56 min)

Hovor v neděli na skupině na Teamsech (1h 20min)

Hovor v neděli na skupině s Vámi na Teamsech (52 min)

Hovor v neděli na skupině na Teamsech (14 min)

Hovor v pondělí na skupině na Teamsech (54 min)

Hovor v pondělí na skupině na Messengeru s panem Golcem (31 min)

Hovor v pondělí na skupině na Teamsech (1h 16min)

Hovor v pondělí na skupině s Vámi na Teamsech (27 min)

Hovor v úterý na skupině na Teamsech (1h 25 min, 50 min)

Hovor ve středu na skupině na Teamsech (1h 45min)

(To je dohromady asi 11 h.)

Lucie D.	Novinový článek + spol. práce
Klára D.	Zpracovávání rozhovoru + spol. práce
Gabriela H.	Řízení projektu, zpracovávání teorií + spol.práce
Natálie J.	Konečné zpracování projektu, grafická úprava, citace + spol. práce
Denisa N.	Zpracovávání teorií, nápad na kontaktování archeologa + spol. p.